

Slovinci, Slovenke!

Komaj smo zadihali zrak svobode, je naša domovina na severu ogrožena po dednem sovražniku. Naši mladeniči, naši možje hitijo koroškim bratom na pomoč. To vrlo četo naših brambovcv, ki se po petletni vojski ne strašijo bojnega truda in vojaških naporov, moramo oskrbeti z vsem potrebnim.

Slovinci, Slovenke! Naši požrtvovalni prostovoljci in vojniki potrebujejo zlasti perila. Vi ga jim morate dati! V teh bridkih letih, ki so za nami, so ljudje, ki so nas sovražili, mnogokrat trkali na Vaša vrata in ste jim dajali. Sedaj dajte svojim! In če ste prej zaklepali predale pred tujci, jih sedaj odprite na stežaj za brate!

Naše požrtvovalne gospe, županja dr. Tavčarjeva, Cilka Krekova in predsednica Rdečega križa SHS Vera dr. Slajmerjeva so stopile na čelo odpora, ki si je stavil nalogo, da oskrbi našo keroško armado s potrebnim perilom. Podpirajte ta odbor! Ko dajete njemu, vršite le svojo dolžnost, kakor naši možje, ki stoje pred sovražnikom.

Ljubljana, 15. januarja 1919.

Dr. Korošec.

Darovalci in darovalke mesta Maribora in okoličnice se prosijo, da svoje darove prinesó v ustanovanje profesorja Majcena (Badlove vile št. 10), od koder se bo skupno edposlalo v Ljubljano. Perilo naj je oprano in, v kolikor ni celo, zakrpano in sešito.

Mariborski okrajni zastop.

Vodstvo okrajnega zastopa mariborskega imajo sedaj v rokah Slovinci. V torek, dne 21. januarja se je vršila prva seja novega svetovalstva okrajnega zastopa. Predsedoval je vladni komisar dr. Jos. Leskovar. Povdarjal je zgodovinski pomen prve seje novega okrajnega zastopa. Prvokrat se v dvorani mariborskega okrajnega zastopa razpravljala v slovenski besedi. Desedaj so nam gospodovali tujci, sedaj sme Slovinci gospodariti tega lepega obmejnega okraja. Važna naloga okrajnega zastopa je, da zboljša gospodarski položaj okraja. Ceste in živinoreja, to sta dve glavni panogi, za kateri se moramo zavzeti. Ceste so popolnoma zanemarjene, istotako tudi živina. Nemški megotci so podpisali 1 1/4 milijona kron vojnega posojila. V te svrhe so najeli posojilo pri mestni hranilnici in so omenjeno sveto v gotovini plačali. Davkeplačevalci bodo morali sedaj plačevati na leto od 1 1/4 milijona kron 50% obresti mestni hranilnici. To je veliko breme. Zategadelj bomo morali zvišati okrajne doklade. Mnogo denarja nas bo tudi stalo popraviljanje zanemarnjenih okrajnih cest in povzdiga živinoreje. Razprave so se udeležili naslednji člani okr. zastopa: dr. Leskovar, Robič, Žebot, dr. Sernec, Viktor Glaser, Karel Černež, Filip Galunder, Leopold Supanič in Jakob Florjancič. Sklene se, da se bo pobiralo za leto 1919 40% okrajnih doklad, da se temeljito popravijo okrajne ceste, da se izvršijo predpriprave za gradnjo mosta čez Drave pri Dupleku, za gradnjo novih cest pri Pesnici (od lonarške ceste do kolodvora), Fram—Frajhajm in Št. Ilj—Murhof. Občine se pozove, naj takoj storijo vse potrebno, da se temeljito popravijo občinske ceste. Okraj bo prispeval za temeljite popravne cest primerano svoto, do najvišjega zneska 50% vsem stroškom. Nadalje je okrajni zastop odločno protestiral proti neprimerni rekviziciji goveje živine in popolnoma odklanja rekvizicijo svinj.

Protli rekviziciji svinj.

Dne 21. januarja je bil na marib. okrajnem glavarstvu sestanek zaupnikov živinske vnovčevalnice. Sestanka so se udeležili tudi člani okrajnega zastopa in lepo število kmetov iz celega okraja. Šlo je za rekvizicijo goveje živine in svinj. Zborovanje je otvoril glavar dr. Lajnsič, ki je povdarjal, da so naši obmejni kraji, posebno mariborski okraj tako izžemani po dosedanjih rekvizicijah, ki so jih izvrševali Nemci, da je okraj prišel, kar se tiče živine, skoro popolnoma na kant. Pozival je vlado, naj venčar to upeštevata in naj rekvizicijo goveje živine za obmejne kraje kolikor mogoče omili. Ravnatelj ljubljanske vnovčevalnice Legvart je razlagal potrebe rekvizicije. Iz njegovih besed smo posneli, da centrala v Ljubljani misli, da je pri nas na meji toliko živine, da ne vemo kam z njo. Mož je prišel tudi popolnoma nepripravljen na zborovanje. Se navadnih okrajnih izkazov ni imel s seboj. K besedi so se oglašili zaporedoma naši zaupniki. Komisar okrajnega zastopa dr. Leskovar je najodločneje ugovarjal v imenu mariborskega okrajnega zastopa proti re-

meravani čezmerni rekviziciji živine, posebno svinj ker je okraj itak popolnoma izžet po Nemcih. E nako stališče so zavzemali naši možje: Galunder, Florjancič, Černež, Žebot in drugi. Dosegli smo uspeh. Mariborski okraj mora dati odsej samo 150 glav živine na mesec, t. j. približno 1 glava za vsako občino ali 1/3 0/0 vse živine v okraju Slov. graški in ljutomerski okraj, ki dosedaj nista toliko irpela, morata oddati za prehrano Maribora, vojaštva in železničarjev 1 0/0 vse svoje živine. Med zborovanjem je došlo iz Ljubljane telefonične poročilo poverjenika dr. Verstovšeka, da je Narodna vlada v Ljubljani ustavila nameravano rekvizicijo svinj. Navzoči so vzeli to poročilo z veseljem na znanje in so navdušeno klicali: »Živijo dr. Verstovšek!« — S skupnim in odločnim nastopom smo dosegli ta dan za naše kmetstvo ljudstvo na meji lepe uspehe.

Politične vesti.

Slovenski kapucini iz Lipnice izgnani. Onemoglo sovrašтво Nemcev do Jugoslovancv je naravnost smešno. Dolgo se že bili v Lipnici slovenski patri Nemcem tra v peti. Večkrat so povpraševali, kdaj bodo odšli v Jugoslavijo in tudi grozili so jim in jih prav po barbarsko zmerjali. Ker pa se slovenski patri niso odstrašili, so pisali na predstojništvo samostana, da bodo sami naredili red in očistili samostan. Predstojnik je šel vprašat lipniškega župana, kaj je pravzaprav na vsej stvari. Župan je sicer rekel, da mu ni nič znanega, vendar je napisal peziv, da morajo trije slovenski patri in eden brat zaradi javne varnosti in varnosti lipniškega samostana nemudoma oditi. Patri so takoj drugi dan odpotovali v Celje, srečni in zadovoljni, da so se rešili enkrat nadutih Nemcev in beraške Avstrije.

Mariborski okrajni zastop. Vladni komisar dr. Leskovar je za člane (svetovalce) mariborskega okrajnega zastopa imenoval naslednje gospe: Karel Černež, J. Florjancič, Viktor Glaser, oskrbnik Gselman, Alojzij Jager, Jakob Pavlič, Franc Pišek, dr. Vi. Sernec, Matej Štraki, Leopold Supanič in Franjo Žebot. Svetovalstvo je imelo v torek, dne 21. jan., pod predsedstvom dr. Leskovarja svojo prvo sejo.

Okrajni šolski svet Maribor. Vladni komisar dr. Leskovar je iz skupine okrajnega zastopa imenoval sledeče člane v okrajni šolski svet: Dr. K. Koderman, dr. Josip Leskovar, dr. Franc Rosina, prof. Ivo Vreže in Franjo Žebot.

Rogaški okrajni zastop razpuščen. Pred mesecem so izstopili vsi zastopniki kmetov in 3. t. m. prestovoljno vsi Nemci. Garantom je imenovan g. okrajni sednik Rudolf Potočnik. Istega dne je imel sejo novi okr. šolski svet, ki je poveljil rogaško in slatinsko šolo, odslovil šest nemških učiteljskih moči ter imenoval za nadučitelja edlična Slovence za rogaško in slatinsko šolo.

Nemške surovine v Mariboru. Nemškutarski in nemški pobalini so že dvakrat z gojem in človeškim blatom pomazali več slovenskih hiš. V Mlinski ulici so se spravili na hišo g. Žunderla. Če kdo izve za te barabe, naj jih takoj naznani policiji. — Opravičen je tudi sum, da so Nemci sami pedrli Tegethofov spomenik, da bi javno mnenje spravili nad Slovence. Nemška surovost postaja zopet vedno večja.

Jugoslovanski shod se vrši v nedeljo, dne 26. prosinca v Guštanju v Mežiški dolini na Koroškem. Vspored: Ob 9 uri slavnostna sv. maša na Glavnem trgu. Po sv. maši zaprisega koroških jugoslovanskih vojakov in slavnostni govor. Jugoslovani! Rridite v obilnem številu na ta shod!

Shodi v ormoškem okraju. V nedeljo, dne 19. t. m. sta se vršila v našem okraju dva shoda in sicer pri Veliki Nedelji in Središču, ki sta bila baje dobro obiskana. Na shodih so govorili poslanci gg. Brencič, Vesenjajk in Pušenjak, na shodu v Središču tudi g. Rojs. Povsod so se sprejela resolucije, ki protestirajo proti nasilnostim Italijanov in Nemcev ter Madžarov ter zahtevajo, da se priklopi Goriška, Trst, Istra, Koroško, Medžimurje in Prekmurje Jugoslaviji. Po shodu v Središču se je razpravljalo o raznih važnih vprašanjih, kakor o rekviziciji živine, o paprtju meje v Medžimurju, o sejnih, o zigossanju denarja na Hrvaškem, o vojnih posojilih itd. in je podal g. Pušenjak potrebna pojasnila. V obeh krajih se začne z organizacijo stranke v vseh občinah; v Središču se je izvelil odbor S. K. Z. za cele župnije s predsednikom g. Rud. Lukačič.

Angleži v Mariboru. V torek, dne 21. t. m. se je peljalo skozi Maribor 120 angleških vojakov in

častnikov. Pozdravil jih je na kolodvoru mestni poveljnik Zvirn. Angleži potujejo iz Dunaja v Trst. Prišli so iz Tirolske. Potujejo samo v dobrodelnih zadevah. Angleži so se živo zanimali za položaj obmejnih Slovincv.

Volitve na Nemškem. Preteklo nedeljo so bile v Nemčiji volitve za ustavotvorno skupščino. Po večini so se vršile v miru in redu, le po nekaterih krajih je bilo nekaj rabuk in pretepov. Največ glasov so dobili večinski socialni demokratje, vendar pa ne toliko, da bi število zanje oddanih glasov presegalo število glasov, ki so jih dobile meščanske stranke skupaj. Katoliška stranka, imenovana centrum, se je dobro držala, v nekaterih volilnih okrajih celo izvrstila, na Bavarskem je dobila več glasov kakor socialno-demokratska stranka. Radikalni socialisti, ki bi radi takoj vse imetje pretvorili v imetje družbe ali države in iz vseh ljudi napravili člane socialistične države, so pogoreli na celi črti. Kakšna bo bodoča nemška vlada, se zdaj še ne da reči. Ena možnost je ta, da se vse meščanske stranke združio in ustanovijo svojo vlado, ki pa bi imela težko stališče in hude boje z veliko socialdemokratsko opozicijo. Druga možnost pa je ta, da se socialni demokratje združio s to ali drugo svobodnomiselno meščansko stranko ter prevzamejo vlado. Najbolj se jim ponuja takozvana nemško demokratska stranka, ki je pri volitvah dobila veliko glasov. In ta druga možnost je verjetnejša.

Tedenske novice.

Conjenim naročnikom! Novoleto je minilo, treba bo zopet plačati list. Ker je zveza z Dunajem silno slaba, zato letos ne bomo priložili položnic za pošiljatev naročnine. Položnice potrebujejo v sedanjih razmerah cele 3 tedne, predno pridejo v naše roke; medtem pa se naročniki hudujejo na nas, da sira vno nismo nič krivi. Letos torej kupite denarno nakaznico in nam po nji pošljite naročnino. Nakaznico morate dobro izpolniti. Natančno napišite ob robu svoj naslov; t. j. ime, kraj prebivanja in pošto, da ne bo zmot. Denar pošljite na naslov: Slovenski Gospodar v Mariboru. Obenem napišite tudi poleg svojega imena, ali ste **star** ali **nov** naročnik, ker nam stem silno olajšate delo in preprečite zmote pri pošiljanju lista. Začnite uaročnino takoj zdaj pošiljati da ne pride ob novem letu vse naenkrat, ker bi ne bilo mogoče gladko opraviti. Slov. Gospodar stane za celo leto K 8.—, za pol leta K 4.—, za četrt leta K 2.—

Mariborski Orel ima svoj občni zbor v soboto, dne 25. januarja ob 6. uri zvečer. Lokal se bo še naznanil.

† Ana Rapoc. Dne 19. t. m. je umrla po kratki, mučni bolezni gospa Ana Rapoc, veleposestnica na Tržaški cesti in vdova po znanem rodoljubu Jožefu Rapocu. Pogreb se je vršil v sredo, dne 22. t. m. ob 8. uri popoldne iz mrtvašnice na pokopališče v Pobrežju. Naj v miru počiva! Žalujočim pa naše sožalje!

Spomeniki, ki stojijo na raznih krajih v Mariboru, nekaterim ljudem niso po godu in zato so jih začeli poškodovati. To se je zlasti zgodilo Tegethofovemu spomeniku, katerega so nezane osebe pokvarile, vsled česar so ga drugi krogi spravili na varno. Mi tako počenjanje odločno obsojamo kot nevedno omikanih ljudi, katerim ne pristojta razbijanje. Pride čas, ko se bomo mirno in pametno pogovorili kakšni spomeniki sodijo na ulice in prostore Maribora.

Ekspozitura državne policije v Mariboru sprejme večje osebe v službo za cenzuro pisem. Oglasiti se je treba v pisarni Stolni trg št. 11.

Ubegli župan. V občini Gradišče (Schloßberg) pri Lučanah nimajo župana. Ko je župan zvedel, da so Slovinci zasedli Lučane, je kar čez noč izginil. Velika občina je sedaj v velikem neured. Ljudje želijo, da bi se za župana imenoval Slovenec Greger Železnik na Gradišču št. 14.

Vinski gospodarje. »Novine« tolažijo vinogradnike zaradi nizkih cen vina, pišoč: Nikaj se ne starajte, če cena vini kaple. Vino samo v redi mejte, pride že čas, da pošteno stržite svoj vinski pov. Kak znate vinski pov vgrske države, so na vaške v tihijskem pončali. Ker pa ta spravlata kaj nemremo, zato je cena vini spadnola. Da se meje odprejo, ka do na tujinsko vozili, vino svojo ceno nazaj dobi.